

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
«___» _____ 202__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Банківська справа»

на тему: Аналіз та оцінка фінансової стійкості банку

Здобувачки групи БС-01а-1

Гребенюк Ганни Петрівни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

(підпис)

Ганна ГРЕБЕНЮК

Керівник доцент, к.е.н., доцент Тетяна КУБАХ

(підпис)

Суми 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)

«___» _____ 202__ р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Здобувачки групи БС-01а-1 інституту (центру) ННІ БіЕМ
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Гребенюк Ганни Петрівни

Тема роботи: Аналіз та оцінка фінансової стійкості банку

Затверджено наказом по СумДУ № 0580-VI від «24» травня 2024р.

Термін здачі здобувачем (кою) завершеної роботи «25» травня 2024 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

1. Фінансова стійкість банку: сутність, види та фактори впливу.
2. Методи оцінки фінансової стійкості банківської установи.
3. Аналіз фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк».
4. Моделювання оцінки фінансової стійкості банку за методикою CAMELSO.

Дата видачі завдання: «08» квітня 2024 р.

Керівник, доцент, к.е.н., доцент Тетяна КУБАХ

(підпис)

Завдання прийнято до виконання «08» квітня 2024 р. _____ Ганна ГРЕБЕНЮК
(підпис)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр
на тему: «Аналіз та оцінка фінансової стійкості банку»
Гребенюк Ганни Петрівни

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 33 сторінках, з яких список використаних джерел із 43 найменувань. Робота містить 7 таблиць, 4 рисунки, а також 7 додатків.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. В сучасних економічних умовах банківський сектор має значний вплив на фінансові процеси будь-якої держави, що обумовлює зростання ролі аналізу діяльності банків, результати якого представляють інтерес як для самих банків, так і для Національного банку України. Аналіз та оцінка фінансової стійкості банку є одним з тих напрямків дослідження динаміки діяльності установи, яка набула найбільшої актуальності в сучасних умовах роботи, як банківської установи так і всієї банківської системи. Банки виконують роль посередника між вкладниками і кредиторами, що робить їхню фінансову стійкість критичною для збереження довіри громадян та інших учасників фінансового ринку. Недостатня стійкість банків може призвести до втрати вкладів, порушення фінансової стабільності та спричинити економічні труднощі. Розуміння факторів, які впливають на стійкість банків, може виявитися вирішальним для уникнення або пом'якшення негативних наслідків фінансових криз та сприяти розвитку превентивних стратегій.

Мета кваліфікаційної роботи - аналіз теоретичних підходів до вивчення категорії фінансової стійкості банку, дослідження факторів впливу та методів, оцінка фінансової стійкості банку, розрахунок CAMELSO банківської установи з метою визначення основних напрямів задля підвищення рівня фінансової стійкості.

Методи роботи: дослідження літературних джерел (розкриття теоретичних аспектів аналізу та оцінки фінансової стійкості банку), методи аналізу та синтезу,

метод статистичного та порівняльного аналізу (аналіз числових даних банку і статистичних показників, процес порівняння параметрів та показників, що стосуються фінансової стійкості), табличного аналізу, графічного, узагальнення та систематизації, економіко-математичного моделювання.

Основний результат роботи. У даній кваліфікаційній роботі було розкрито сутність поняття «фінансова стійкість», що дало можливість визначити її як стан, який забезпечує цілеспрямований розвиток та його спроможність як системи до трансформування ресурсів з мінімальними ризиками та максимальною ефективністю, а також виконання функцій в економіці під впливом екзогенних та ендогенних факторів. Досліджено методи аналізу фінансової діяльності банку, які дозволяють оцінити рівень стійкості банку. З'ясовано фактори та важіль їх впливу на фінансову стійкість банківської установи. Проаналізовано фінансовий стан та фінансову стійкість АТ КБ «ПриватБанк». Проведено моделювання фінансової стійкості банку за методикою CAMELSO, що дозволило виявити недоліки в роботі банку та запропонувати їх рішення, а саме підвищити якість активів за рахунок оптимізації структури активів, удосконалення політики управління резервами, а також вдосконалити управлінські процеси, покращити та підтримувати високий рівень адекватності капіталу банку.

Результати апробації основних положень: Кубах Т.Г., Гребенюк Г.П. Фінансова стійкість банку: сутність, види та фактори впливу. /Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 27-29 травня 2024 року) /Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету. – Суми: Сумський державний університет, 2024.

Дослідження проведене двома здобувачами вищої освіти (Гребенюк Г.П. та Опилат Я.П.) та складає комплексну кваліфікаційну роботу на тему «Аналіз та оцінка фінансової стійкості банку».

Ключові слова: фінансова стійкість, банк, фінансовий стан, показники фінансової стійкості, методи оцінки, коефіцієнтний аналіз, моделювання.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1 Фінансова стійкість банку: сутність, види та фактори впливу.....	5
2 Методи оцінки фінансової стійкості банківської установи	12
3 Аналіз фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк»	17
4 Моделювання оцінки фінансової стійкості банку за методикою CAMELSO	28
Висновки.....	32
Список використаних джерел.....	34
Додатки.....	39

ВСТУП

Сьогодні фінансовий стан кожного банку відіграє вирішальну роль в успішному функціонуванні всієї банківської системи. При визначенні ефективності діяльності банківської установи значна увага приділяється фінансовій стійкості банку. Вона є важливою складовою забезпечення довіри до фінансового посередника і визначає здатність банку найбільш ефективно протистояти негативним чинникам. Саме фінансово стійкий банк, здатний виконувати свої зобов'язання та забезпечувати достатній рівень прибутковості, що забезпечить його ефективну роботу в існуючому конкурентному середовищі навіть у разі виникнення непередбачених подій.

Загалом, фінансова стійкість має бути не просто короткостроковою метою для банку, а повинна стати стратегічною місією. Варто зазначити, що забезпечення належного рівня фінансової стійкості банку залишається однією із складних задач через динамічний розвиток не тільки економічного середовища, а й політично-соціальних викликів глобального світу.

Отже на сьогоднішній день проблематика аналізу фінансової стійкості банківської установи, проведення її оцінки, набуло особливої актуальності.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз теоретичних підходів до вивчення категорії фінансової стійкості банку, дослідження факторів впливу та методів, оцінка фінансової стійкості банку, розрахунок CAMELSO банківської установи з метою визначення основних напрямів задля підвищення рівня фінансової стійкості.

Завдання, які виникають під час дослідження даного питання:

- розкрити сутність поняття «фінансова стійкість банку» та розглянути її види;
- охарактеризувати фактори, що впливають на фінансову стійкість банку;
- дослідити методи оцінки фінансової стійкості банківської установи;

- надати загальну характеристику банку та здійснити оцінку його фінансового стану;
- провести аналіз фінансової стійкості АТ КБ «Приватбанк»;
- провести моделювання оцінки фінансової стійкості банківської установи за методикою CAMELSO.

Об'єктом дослідження є процес аналізу та оцінки фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти аналізу та оцінки фінансової стійкості банку.

Суб'єктом дослідження виступає АТ КБ «ПриватБанк».

У процесі виконання роботи використовувалися такі методи: дослідження літературних джерел (розкриття теоретичних аспектів аналізу та оцінки фінансової стійкості банку), методи аналізу та синтезу, метод статистичного та порівняльного аналізу (аналіз числових даних банку і статистичних показників, процес порівняння параметрів та показників, що стосуються фінансової стійкості), табличного аналізу, графічного, узагальнення та систематизації, економіко-математичного моделювання.

При написанні роботи інформаційною базою була законодавча база України, інструкції та положення НБУ, періодичні видання, наукові статті, матеріали наукових конференцій, статистичні дані та звітність (річна, квартальна) АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 роки та Інтернет - ресурси.

Результати апробації основних положень: Кубах Т.Г., Гребенюк Г.П. Фінансова стійкість банку: сутність, види та фактори впливу. /Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 27-29 травня 2024 року) /Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету. – Суми: Сумський державний університет, 2024.

Дослідження проведене двома здобувачами вищої освіти (Гребенюк Г.П. та Опилат Я.П.) та складає комплексну кваліфікаційну роботу на тему «Аналіз та оцінка фінансової стійкості банку».

1 ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ БАНКУ: СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Однією із основних складових фінансово-кредитної системи в Україні є банківська система. Саме тому важливими завданнями для кожної країни являються: підтримка фінансової стійкості, стабільності, а також мінімізація ризиків як банківської системи в цілому, так і кожного окремого банку - невід'ємної складової банківського сектору.

На разі, методологічні підходи щодо визначення та оцінки фінансової стійкості банку є недостатньо розробленими, а також є необхідність у більш широкому вивченні, визначенні та оцінці факторів, які здійснюють на неї вплив.

Банківський сектор – важлива частина економіки, від стану якого прямо залежить економічний розвиток країни та її фінансовий добробут. Банки є інститутами, що здійснюють функції за допомогою яких реалізуються прийняття, обробка, впорядкування та розподіл фінансових потоків між економіками країн та економічними суб'єктами всього світу.

Стійкість банків – одна з основ при дослідженні економічної стійкості країни. Зокрема, фінансова стійкість банківської системи та кожного банку впливає на обсяги фінансових ресурсів, спрямованих на кредитування економіки і формування інвестиційного клімату в країні, ступінь перерозподільних процесів [11].

Стабільна банківська система та фінансова стійкість банку є поняттями взаємопов'язаними, які прямо впливають один на одного: від фінансової стійкості кожного банку, що є складовою системи залежить стабільність всього банківського сектору, і навпаки стан банківського сектору впливає на фінансовий стан окремого банку.

Узагальнюючи, фінансова стійкість банку проявляється через стабільність фінансового стану банку, можливість виконувати свої функції, стійкість до криз

та можливість їх подолання. І також важлива для надійного та ефективного функціонування окремих банків і національної економіки в цілому.

Зацікавленість науковців в даному питанні підтверджує тенденція запитів в пошуковій системі Google. Задля розуміння актуальності проведемо аналіз запитів термінів «фінансова стійкість», «ліквідність банку» та «платоспроможність банку».

Для досягнення цього, одним із ефективних інструментів є аналіз даних від пошукових систем, зокрема, Google Trends за 2004 – квітень 2024 рр. (рисунок 1.1).

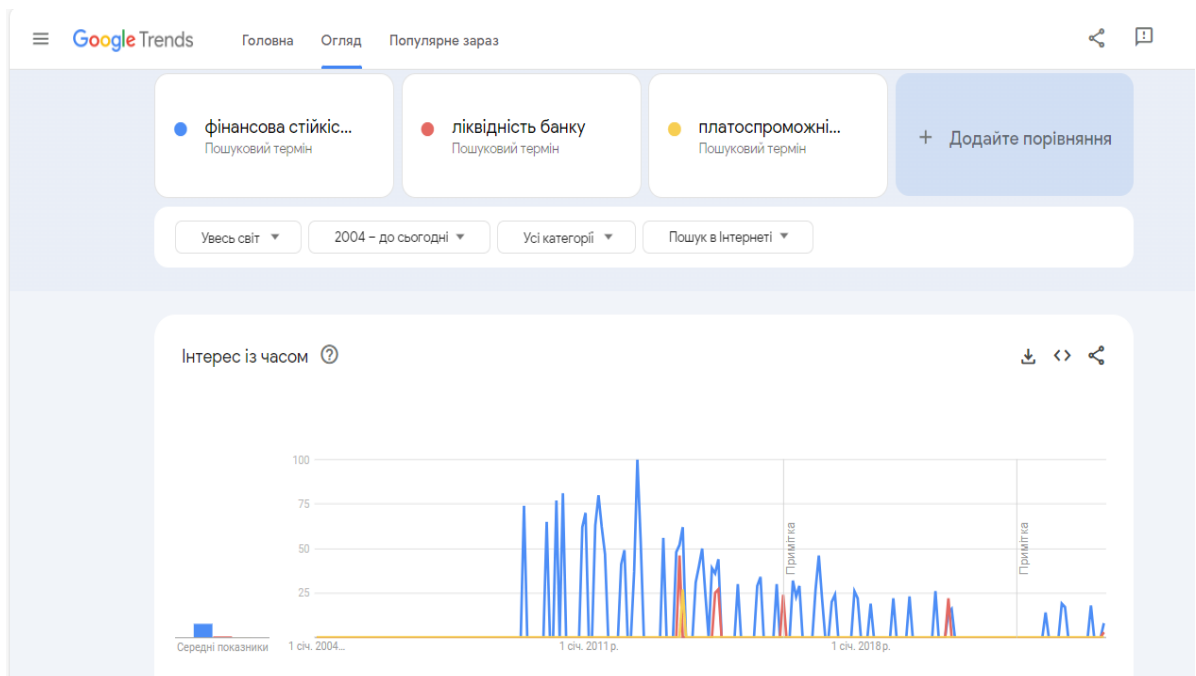

Рисунок 1.1 - Результати запитів Google Trends категорій «фінансова стійкість», «ліквідність банку» та «платоспроможність банку»

Джерело: побудовано автором з використанням Google Trends

Так як, фінансова стійкість включає в себе такі найважливіші елементи як платоспроможність, ліквідність, то варто розглянути їх сутність.

Платоспроможність банківської установи - це здатність вчасно і в повному обсязі виконувати свої платіжні зобов'язання по операціях з клієнтами, із контрагентами та на відкритому ринку. Це спроможність виконати законні вимоги

кредиторів, що визначається рівнем забезпеченості власним капіталом фінансових зобов'язань.

Ліквідність банку – здатність банку своєчасно та повно виконувати свої зобов'язання та задовольняти вимоги щодо кредитних коштів платоспроможних клієнтів, забезпечуючи позитивну маржу та дотримуючись виконання нормативів банківської діяльності, встановлених регулятором [12].

З рисунку 1.1 видно, що «фінансова стійкість» найбільш запитувана, чим терміни «ліквідність банку» та «платоспроможність банку». Це можна пояснити тим, що «фінансова стійкість» ширше охоплює аспекти фінансового стану банку та включає здатність витримати стресові ситуації та зберегти свою стабільність в умовах економічних труднощів.

В економічній літературі існує безліч визначень поняття «фінансова стійкість», однак єдиного визначення немає. Дуже часто його асоціюють з такими поняттями як: платоспроможність, надійність та ліквідність. Багато науковців та економістів трактують дане поняття за певною характеристикою (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття «фінансова стійкість»

Автор	Визначення
Арістова А., Мазур Г.	Якісний стан рівноваги в русі, в якому усвідомлюється і зміцнюється надійність, стабільність і довіра до стійкості руйнувань.
Круш П. В.	Якість банку, що відображає міру відповідності результатів поточної діяльності банку його стратегічним цілям.
Золковер А.О.	Здатність фінансово-кредитної установи надавати комплекс специфічних банківських послуг належної якості.
Коваленко В., Чопікова Є.	Стан сталого розвитку за якого не просто відшкодовуються зовнішні та внутрішні впливи, а й прояв гнучкої реакції на них, не стільки запобігання, скільки розумним використанням нових обставин, властивостей і відносин для досягнення саморозвитку банку.
Юрчишена Л.В.	Якісна динамічна інтегральна характеристика спроможності банку ефективно виконувати свої функції та забезпечувати цілеспрямований розвиток шляхом трансформації ресурсів та мінімізації ризиків, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища
Sifrain R.	Здатність банку зберігати фінансову рівновагу, виконувати свої функції та операції в умовах зовнішніх шоків і стресових ситуацій.
Pham T. T., Dao L. K., Nguyen V. C.	Здатність банку забезпечувати адекватний рівень співвідношення власного капіталу до активів, кредитів до активів, диверсифікації доходів та залучення інвестицій.

Продовження таблиці 1.1

Рамский А., Будніченко І.	Характеристика фінансового стану банку, що визначається достатністю, збалансованістю та оптимальним співвідношенням активів і фінансових ресурсів за умови забезпечення необхідного рівня ліквідності та платоспроможності, зростання прибутку та зниження ризику, здатності протистояти непередбачуваним витратам та підтримання стану ефективного функціонування.
Diaconu I.R., Oanea D.C.	Наявність достатніх ресурсів для покриття своїх зобов'язань, стійкість до фінансових турбулентностей, довгострокова здатність функціонувати в умовах нестабільності.
Барановський А.І.	Здатність протистояти зовнішнім і внутрішнім впливам, підтримувати стабільний баланс і надійність в часі.

Джерело: систематизовано та складено автором на основі [13,14,15,16,17,1,2,3,4,18]

Вище зазначені визначення певним чином пов'язані між собою. Арістова А., Мазур Г, Круш П. В. та Золковер А.О. більше схиляються до такого підходу фінансової стійкості, який відображає діяльність банку, а саме його стабільність та здатність уникати ризиків.

Коваленко В., Чопікова Є., Юрчишена Л.В., Sifrain R та Барановський А.І. розглядають поняття фінансової стійкості, як здатність банку протистояти впливу зовнішніх та внутрішніх факторів.

А такі автори як Рамский А., Будніченко І., Pham T. T., Dao L. K., Nguyen V. C. та Diaconu I.R., Oanea D.C. стверджують, що це спроможність банку функціонувати в умовах нестабільності та мати достатньо ресурсів для покриття непередбачуваних витрат.

Отже, узагальнюючи наведені підходи до визначення поняття «фінансова стійкість», можна надати більш точне і повне визначення: стан, який забезпечує цілеспрямований розвиток та його спроможність як системи до трансформування ресурсів (фінансових ресурсів, персоналу, активів, інформаційних технологій, матеріально-технічного обладнання) з мінімальними ризиками та максимальною ефективністю, а також виконання функцій в економіці під впливом екзогенних так ендогенних факторів.

Забезпечення фінансової стійкості банку вимагає розробки та впровадження бізнес-механізмів, які включають в себе макро- та мікроекономічні заходи. Ці

заходи мають спрямовуватися для пом'якшення негативних наслідків несприятливих змін у економіці, які можуть призвести до значного погіршення фінансових показників банківської системи.

Механізм управління фінансовою стійкістю банку може бути визначено як сукупність методів та інструментів, які суб'єкти управління використовують і спрямовують на її забезпечення. Цей механізм повинен включати як методи управління, так і функціональні обов'язки суб'єкта управління. Складовими механізму забезпечення фінансової стійкості є [19]:

- 1) суб'єкт управління;
- 2) об'єкт управління;
- 3) процес забезпечення фінансовою стійкістю банку, який включає такі елементи:
 - методи забезпечення: різноманітні методи і стратегії, такі як регулювання, планування, оцінка, контроль та аналіз, які використовуються для ефективного управління фінансовими ресурсами банку;
 - інструменти забезпечення: активи, капітал та зобов'язання, які банк використовує для реалізації своїх фінансових стратегій та досягнення фінансової стійкості.

Для забезпечення ефективності механізму варто визначити підходи щодо класифікаційних ознак фінансової стійкості банку (додаток А).

Згідно з класифікацією Національного банку України фінансова стійкість банку має також певні види (додаток А).

З рисунку А.2 видно, що є досить схожі між собою два фінансових стани, а саме: нестійкий та кризовий стан. Вони характеризуються негативними фінансовими показниками, такими як затримка платежів, несвоєчасне виконання своїх зобов'язань, низький рівень рентабельності та збільшення заборгованості. Але головною відмінністю між ними є рівень критичності, адже нестійкий фінансовий стан не є сильною загрозою, він попереджає про перші проблеми банку, а вже кризовий стан є серйозним загостренням, який потребує негайного

вирішення і врегулювання наявних наслідків, щоб не призвести банківську установу до банкрутства.

Отже, поняття фінансової стійкості є досить багатограним і може розглядатися з різних точок зору та класифікуватися за певними видами.

Фінансова стійкість банку має ключове значення для збереження довіри вкладників та стабільності фінансової системи. Щоб банк ефективно функціонував, необхідно забезпечити збалансованість та взаємодію різних аспектів діяльності, таких як міцна капітальна база, різноманіття джерел ресурсів, ефективне управління та активна комерційна стратегія.

На сьогодні існують різноманітні фактори, що впливають на формування фінансової стійкості банківської установи, які в основному систематизовані на екзогенні та ендогенні фактори впливу (рисунок 1.2).

Варто зазначити, що екзогенні фактори мають більший вплив на фінансову стабільність, ніж ендогенні, особливо коли банк виходить на міжнародний фінансовий ринок або частина капіталу пов'язана з іноземними інвесторами.

Зовнішні фактори не залежать від діяльності комерційних банків, тоді як внутрішні відображають ефективність їхньої роботи. Загальноекономічні чинники, такі як інвестиційний клімат, стан платіжного балансу, податкова політика та стан економіки, мають значний вплив на фінансову стійкість банків.

Фінансові фактори, зокрема стан і розвиток фінансового ринку, також грають важливу роль у цьому процесі. До них відносяться процентна, кредитна та валютна політика Національного банку, які спрямовані на забезпечення макроекономічної стабільності та створення умов довіри до національної валюти. Щодо соціально-політичних чинників, то важливою є соціальна, урядова та політична стабільність.

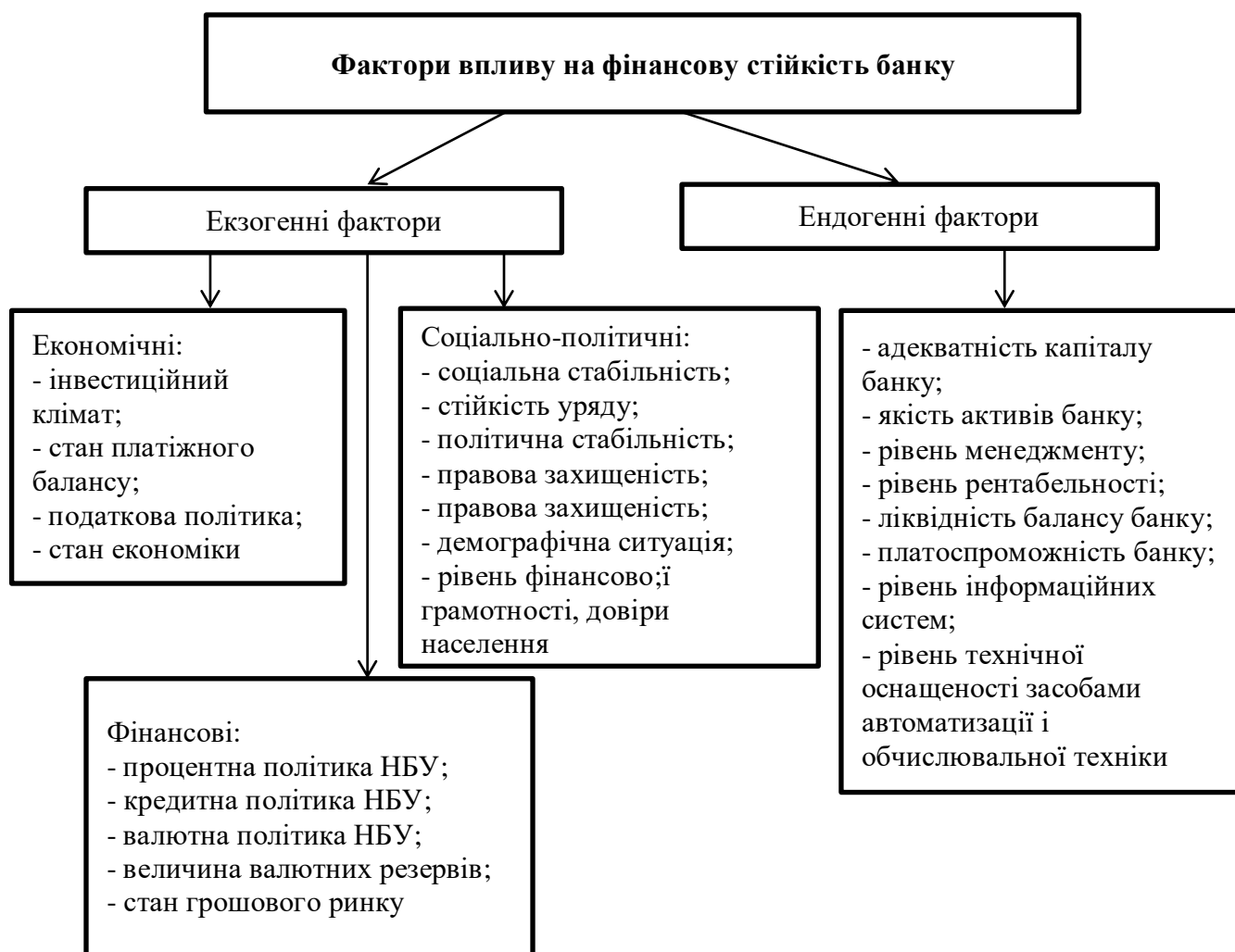

Рисунок 1.2 – Фактори впливу на фінансову стійкість банку

Джерело: систематизовано та складено автором на основі [22,23]

Серед ключових внутрішніх факторів, що сприяють фінансовій стійкості банку, можна виокремити наступні: адекватність капіталу, високопрофесійний рівень менеджменту, якість активів, розвинений рівень інформаційних систем та технічної оснащеності засобами автоматизації і обчислювальної техніки, тощо. Різноманіття існуючих факторів впливу на фінансову стійкість банку обумовлює необхідність їх розгляду в комплексі єдиної системи, що дасть змогу банківській установі ефективно функціонувати в мінливих умовах невизначеного зовнішнього середовища.

2 МЕТОДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Оцінка фінансової стійкості банку вимагає аналізу всіх аспектів його діяльності. Він ґрунтується на різних методах та інструментах, але не існує єдиної методики для такої оцінки. Аналітики використовують кілька методів, які включають різні показники і можуть значно відрізнятися.

Методики оцінки фінансової стійкості банку можна розділити на кілька груп:

1. Загальна оцінка фінансової стійкості з використанням коефіцієнтів, включаючи розрахунок інтегральних показників та індексів стійкості:

- аналіз фінансової стійкості з макропруденційною спрямованістю, використовуючи відповідні показники;
- стрес-тестування - це сукупність аналітичних засобів, які застосовуються для ідентифікації основних ризиків банку, базуючись на кількісній оцінці можливого впливу потенційних стресових ситуацій ;
- аналіз чутливості має на меті ідентифікувати ризики та визначити найбільш ймовірну реакцію фінансової установи на фактори впливу, наприклад, зміни процентних ставок, курсів валют, цін на активи тощо;
- сценарний аналіз, спрямований на перевірку стійкості банківських установ і фінансового сектору до виняткових, але можливих економічних сценаріїв;
- аналіз поширення спрямований на виявлення та оцінку впливу передачі шоків від однієї фінансової установи (наприклад, системно важливої) на весь фінансовий сектор, що впливає на стабільність банків.

Варто зазначити, що серед інших країн застосовуються відомі методи коефіцієнтного аналізу, а саме:

- BAKIS (інформаційна система BAKred) – використовується Федеральним банківським управлінням з 1997 року та Центральним банком Німеччини. У

цій системі міститься 47 коефіцієнтів, які розподіляються так: 19 оцінюють кредитний ризик, 16 – ринковий, 2 – ліквідність, 10 – фінансову прибутковість банку.

- Екран моніторингу банків (BMS) застосовується для моніторингу прибутковості банків США. Методологія включає 39 коефіцієнтів і 35 параметрів, пов'язаних з ринками капіталу.

В Україні також для оцінки фінансової стійкості застосовується метод коефіцієнтного аналізу, який базується на розрахунку відносних показників (коефіцієнтів). Розглянемо більш детально сутність кожного з коефіцієнтів та алгоритм їх розрахунку в таблиці Б.1, додаток Б.

Коефіцієнтний аналіз може бути використаний для дослідження причин його виникнення, як основа для діагностики внутрішнього стану банку, як основа для інших методів оцінки, які можуть визначити фінансову стійкість з кількісним значенням та як засіб уточнення чи деталізації висновків [25].

2. Непараметричний аналіз фінансової стійкості визначається за допомогою вторинного (відносного) показника на підставі уявної обґрунтованої гіпотези:

- сигнальний підхід дозволяє виявляти попереджувальні сигнали індикаторів протягом «сигнального вікна», що показує часовий проміжок до погіршення фінансової стійкості. Його суть полягає у встановленні небажаних порогових значень перетину досліджуваних показників протягом конкретного періоду. Однак виникає питання щодо необхідності обґрунтування припустимих меж відхилень показників діяльності банку;
- оцінка за рейтингами (PATROL, CAMELSO, динамічний рейтинг фінансової стійкості, рейтинг «Мінфіну», методика Семенова С., Кроморова В., Ширинської О. та ін).

Найпопулярнішою серед оцінок за рейтингами займає система відома як CAMELSO, що дозволяє НБУ оцінювати стабільність банківської системи та загальний стан. Кожен банк отримує цифровий рейтинг за сімома компонентами, а сукупна оцінка формується на основі рейтингів за кожним з цих компонентів.

Оцінка кожного компоненту здійснюється за чотирма бальними шкалами. Банки, як великі кредитні інститути, підлягають державному нагляду та контролю в усьому світі. Мета цього нагляду - забезпечити безперервне та надійне функціонування банківської системи для сталого розвитку економіки. Державний нагляд і регулювання банків визначаються необхідністю виконання банками суспільно корисних функцій для підприємств і населення.

Система рейтингів CAMELSO забезпечує глибокий аналіз позиції банку. Цей аналіз може бути проведений лише під час комплексної перевірки, що дозволяє повністю визначити, як керівництво банку ставиться до ризиків та керує ними [26].

Основа системи рейтингів CAMELSO складає оцінка ризиків та рейтинги за наступними основними компонентами:

1. Адекватність капіталу (C) - оцінка розміру капіталу банку з точки зору його достатності для захисту інтересів вкладників та підтримки платоспроможності.
2. Якість активів (A) - здатність забезпечити дохідність активів, вплив поганих кредитів на загальний фінансовий стан банку.
3. Управління (M) - оцінка методів управління банком з точки зору ефективності, управління та контролю.
4. Доходи (E) - достатність доходів банку для майбутнього зростання і розвитку.
5. Ліквідність (L) - здатність банку надати своєчасне та повне виконання своїх зобов'язань.
6. Чутливість до ризику (S) - ступінь відгуку банку на зміни ситуації на ринку.
7. Операційний ризик (O) - здатність банку ефективно управляти операційним та інформаційним ризиком з метою запобігання / мінімізації фінансових збитків [26].

Завдяки системі рейтингів CAMELSO для кожного банку встановлюється цифровий рейтинг за сімома компонентами, а комплексна оцінка рейтингу визначається на підставі рейтингів за кожним з цих компонентів. Кожен

компонент системи рейтингів оцінюється за чотирьохбальною шкалою (де рейтинг "1" є найвищим, а рейтинг "4" - найнижчим). Комплексний рейтинг банку визначається за наступними критеріями: 1) рейтинг "1" - стан банку є "міцним"; 2) рейтинг "2" - стан банку є "стабільним"; 3) рейтинг "3" - стан банку є "задовільним"; 4) рейтинг "4" - стан "критично слабкий".

Досить важливе місце серед методик оцінки фінансової стійкості банку займає система індикаторів, розроблена Міжнародним валютним фондом. Індикатори фінансової стійкості – показники, які визначають стійкість фінансових установ. Дана система полягає в розрахунку близько 40 індикаторів, 25 з яких стосуються безпосередньо сектору депозитних корпорацій, а 15 – відображають стан діяльності їхніх клієнтів [27].

В Україні також використовується методика індикаторів фінансової стійкості. Зокрема, НБУ щоквартально поширює дані 12 основних та 14 додаткових індикаторів. Дані індикатори утворюють 5 груп показників фінансової стійкості:

- 1) показники достатності капіталу – I1, I2, I3, I13;
- 2) показники ліквідності – I10, I11, I22;
- 3) показники якості активів – I4, I5, I14, I15, I16, I17;
- 4) показники прибутковості та рентабельності – I6, I7, I8, I9, I18, I19, I20, I21;
- 5) показники чутливості до ринкового ризику – I12, I23, I24, I38, I40 [27].

3. Таксонометричний метод – загальна оцінка діяльності банків, що дозволяє визначити найкращі серед них, враховуючи різноманітні показники, що можуть відрізнятися в залежності від конкретного завдання [28].

4. Економетричне моделювання охоплює виявлення і оцінку взаємозв'язків між статистичними показниками та створення регресійних рівнянь, які дозволяють прогнозувати рівень фінансової стабільності.

5. Методи аналізу фінансової стійкості ґрунтовані на теорії ймовірностей та використанні апарату нечітких множин, включають розробку моделей, які враховують різні показники банківської діяльності або порівнюють їх для створення узагальненого індикатора фінансової стійкості.

6. Графічне відображення даних ґрунтоване на часових рядах та аналізі описових статистичних властивостей цих рядів, що включає описову та обчислювальну статистику, аналітичну геометрію тощо.

Задля забезпечення фінансової стійкості банку необхідно проводити оцінку не за однією, а декількома методиками одночасно. Це дозволить забезпечувати об'єктивний аналіз та достовірне оцінювання фінансової стійкості банку, що дозволить приймати ефективні управлінські рішення на основі отриманих результатів. Якісна, об'єктивна та повна оцінка фінансового стану банківської установи дасть змогу досягати стратегічних і тактичних фінансових цілей і забезпечити належний рівень не тільки фінансової стійкості, а й прибутковості банку.

3 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Суб'єктом дослідження в даній роботі виступає універсальний банк АТ КБ «ПриватБанк», основний фокус діяльності якого спрямований на роздрібний сегмент бізнесу. Поряд з цим, дана установа надає та активно просуває послуги для малого та середнього бізнесу, а також вибірково працює в корпоративному секторі.

АТ КБ «ПриватБанк» займає передове місце в банківській системі по впровадженню інформаційних технологій та переходу в онлайн обслуговування, дистанційне обслуговування (Приват27, віртуальні картки, мобільні та біометричні POS- термінали, відкриття рахунків за допомогою ДІА без відвідування відділення, електронний цифровий підпис і т.п.), а також є одним із найбільших інноваційних банків світу. Потужна транзакційна платформа Приват24 дає змогу банку ефективно обслуговувати операції з ведення рахунків клієнтів всіх сегментів та зумовлює отримання високого рівня комісійних доходів.

Таким чином, АТ КБ «ПриватБанк є універсальним лідируючим банком на ринку України, який надає повний спектр фінансових послуг, як корпоративним клієнтам, так і фізичним особам та займає лідируючі позиції за переважною більшістю ключових фінансових показників.

Важливим аспектом при аналізі та оцінці фінансової стійкості є загальний аналіз фінансового стану банку

Першим етапом проведення оцінки є аналіз обсягів його активів та пасивів. Склад активів АТ КБ «ПриватБанк» за період 2019-2023 рр. (таблиця В.1).

Аналізуючи активи балансу варто звернути увагу, що загальна сума у 2023 році значно зросла, а саме на 370409 млн.грн. (119,62%) в порівнянні із 2019 роком. Динаміку зміни загального обсягу активів можна назвати позитивною. Зміна відбулась за рахунок зростання грошових коштів та їх еквівалентів на 106388 млн.грн., або на 231,81%, інвестиційних цінних паперів на 271847 млн.грн., або на 78,67% і кредитів та авансів банкам на 107119 млн. грн., або на

395,01%, адже ці статті мали найбільше зростання у 2023 році. Інші статті здебільшого також мали позитивну тенденцію, але їхні зміни не були такими суттєвими. Даний аналіз активів був проведений для визначення загального обсягу коштів, які знаходяться у розпорядженні банку.

Наступним етапом оцінки фінансового стану банку є проведення аналізу обсягів зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр. (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1 - Обсяги зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр., млн. грн.

Показники	Рік					Абсолютне відхилення 2023/2019	Темп приросту,% 2023/2019
	2019	2020	2021	2022	2023		
Кошти банків	201	19	3	-	-	-201	-98,51*
Кошти клієнтів	240457	312568	325019	471863	555371	314914	130,96
Інші залучені кошти	7721	-	-	128	2630	-5091	-65,94
Поточні податкові зобов'язання	9	9	12	3	25791	25782	286466,67
Відстрочені податкові зобов'язання	122	147	158	-	-	-122	29,51*
Інші фінансові зобов'язання	2626	4053	3824	2647	3056	430	16,37
Забезпечення у т.ч.:	2363	10687	3651	5804	5438	3075	130,13
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	290	329	373	1280	1111	821	283,10
- інше забезпечення	2073	10358	3278	4524	4327	2254	108,73
Інші нефінансові зобов'язання	1534	2103	1803	2274	2750	1216	79,27
Загальна сума зобов'язань	255033	329586	334470	482719	595036	340003	133,32

*Показник розраховано 2021/2019

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

Дані у таблиці 3.1 показують, що протягом 2019-2023 рр. кошти банків зменшувались, а вже у 2022 та 2023 роках взагалі були відсутні, це може бути пов'язано із нестабільністю на фінансовому ринку та воєнними діями на території України. Кошти клієнтів збільшились на 314914 млн. грн. (+10,96%) через збільшення клієнтської бази банку. Інших залучених коштів у 2020 та 2021 роках

у банку не було, проте у 2022 році їх сума становила 128 млн. грн., а у 2023 році 2630 млн.грн., до чого призвело залучення банком додаткових коштів. Відстрочені податкові зобов'язання у 2022-2023 рр. були відсутні. Поточні податкові зобов'язання у 2023 році стрімко зросли - це пояснюється тим, що відповідно до внесених змін до Податкового кодексу України за звітний 2023 рік ставка податку на прибуток банку була встановлена у розмірі 50%, що обумовило зростання податкових зобов'язань до 25791 млн. грн. Варто зазначити, що відповідно до законодавства для наступних років починаючи з 2024 року ставка податку на прибуток встановлена на рівні 25%, хоча до повномасштабного вторгнення її значення становило 18%.

Загальна сума зобов'язань банку зросла на 34003 млн. грн. (+133,32%). Така динаміка зобов'язань ПриватБанку протягом 2019-2023 років обумовлена збільшенням обсягу депозитних операцій, активізацією фінансової діяльності банку, в тому числі, й на міжбанківському ринку відповідно.

Аналіз структури власного капіталу банків, враховуючи його складові, є не менш важливим при аналізі (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 - Обсяги власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр., млн. грн.

Показники	Рік					Абсолютне відхилення 2023/2019	Темп приросту,% 2023/2019
	2019	2020	2021	2022	2023		
Статутний капітал	206060	206060	206060	206060	206060	0	0,00
Емісійний дохід	23	23	23	23	23	0	0,00
Інші резерви	-633	-2221	-4064	-15141	-1714	-1081	170,77
Результат від операцій з акціонерами	12174	12174	12174	12174	12174	0	0,00
Резервні та інші фонди банку	6850	8481	9696	11449	12959	6109	89,18
Накопичений дефіцит	(169849)	(171461)	(156976)	(156628)	(144472)	25377	-14,94
Частки участі, що не забезпечують контролю	1	1	2	2	2	1	100,00
Загальна сума власного капіталу	54626	53057	66915	57939	85032	30406	55,66

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

З таблиці 3.2 видно, що статутний капітал протягом 2019-2023 років не змінювався і становив 206060 млн. грн., це відбулось через те, що банк не поповнював свій статутний капітал, дохід емісійний також не змінювався і становив 23 млн. грн. протягом усього досліджуваного періоду через те, що банк не змінював номінальну вартість акцій та вартість продажу акцій. Резервні та інші фонди банку збільшились на 6109 млн. грн. (+89,18%) через те, що банк щорічно поповнює резервний фонд. Накопичений дефіцит мав тенденцію зниження протягом наведеного періоду і у 2023 році він становив вже -144472 млн.грн.

Загалом сума власного капіталу збільшилась на 30406 млн. грн. (+55,66%). Така динаміка власного капіталу банку протягом наведених років зумовлена тим, що дивідендна політика банку протягом аналізованого періоду не змінювалась, а внесків засновників до статутного капіталу банку не було.

Динаміку зміни активів та пасивів, а також їх темпів приросту АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр. відображено на рисунку 3.1.

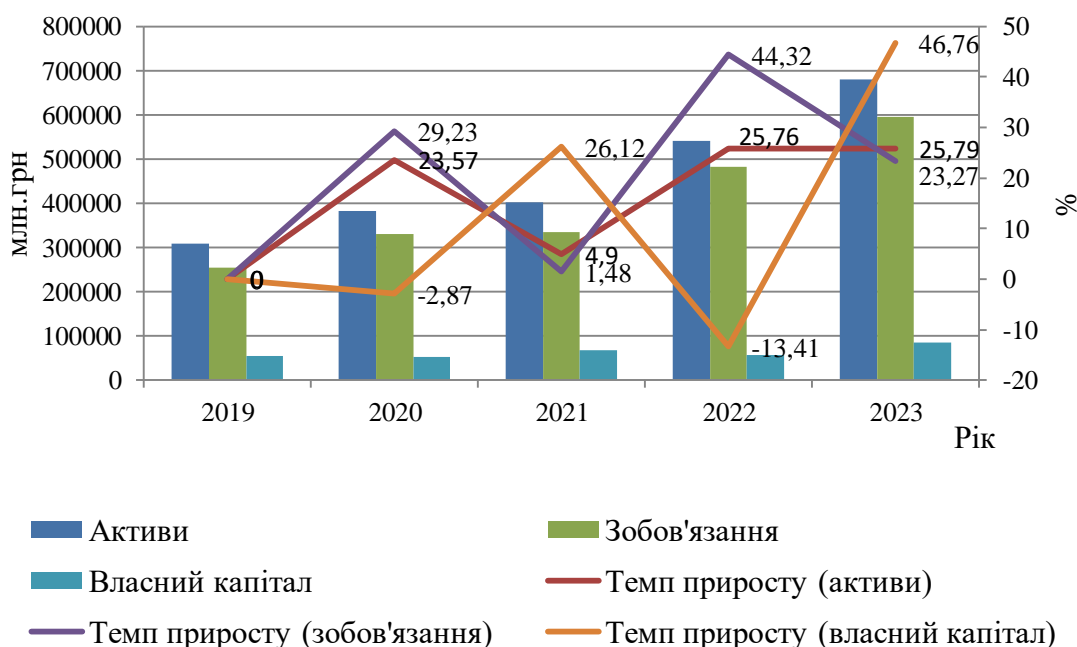

Рисунок 3.1 – Динаміка зміни активів, пасивів та їх темпів приросту АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

Аналізуючи динаміку зміни, що наведена на рисунку 3.1, варто відмітити, що темп приросту активів має позитивне значення, водночас дещо уповільнювався у 2021 році, що пов'язано зі зменшенням попиту на кредити та інвестиції, зниженням економічної активності. Стабільне з значення на рівні 25% за останні два роки, свідчить про здатність банку ефективно адаптуватись до зовнішніх викликів та підтримувати стабільний рівень росту, незважаючи на складні економічні умови. Аналогічна динаміка спостерігається у темпу приросту зобов'язань. Зниження його у 2021 році в 20 разів було пов'язано зі зменшенням забезпечення банку та інших фінансових і не фінансових зобов'язань. Водночас різке зростання у 2022 році відбулось через стрімке зростання коштів клієнтів та інших залучених коштів, падіння у 2023 році в свою чергу було обумовлене тим, що статті зобов'язань зростали повільно і не зазнали суттєвих змін.

В свою чергу власний капітал банку постійно змінювався і не мав стабільності в динаміці протягом аналізованого періоду. У 2020 та 2022 роках відбулось зростання накопиченого дефіциту та інших резервів, тому темп приросту був від'ємний, а саме -2,87% та -13,41%, відповідно.

Наступним етапом буде проведення аналізу доходів і витрат АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр. Він представлений в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Аналіз доходів і витрат АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр., млн..грн.

Показник	Рік					Абсолютне відхилення 2023/2019	Темп приросту, % 2023/2019
	2019	2020	2021	2022	2023		
Процентні доходи	33841	33563	35857	43687	66237	32396	95,73
Чистий процентний дохід	19679	21620	29324	39920	59620	39941	202,96
Комісійний дохід	24575	27649	35057	32945	41589	17014	69,23
Чистий комісійний дохід	18189	18761	23217	20440	24439	6250	34,36
Процентні витрати	14162	11943	6533	3767	6617	-7545	-53,28
Комісійні витрати	6386	8888	11840	12505	17150	10764	168,56
Інші адміністративні та операційні витрати	14502	16742	2417	10510	10988	-3514	-24,23

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

У наведений період спостерігається позитивна тенденція щодо збільшення процентного доходу банку з одночасним зменшенням процентних витрат, що призводить до значного збільшення чистого процентного доходу протягом наведених років. У 2023 році процентні доходи зросли на 32396 млн.грн, а процентні витрати знизились на 7545 млн.грн.

Комісійні доходи банку протягом аналізованого періоду зростали, як бачимо, у 2023 році вони зросли на 17014 млн.грн. в порівнянні із 2019 роком. Така динаміка спостерігається за рахунок того, що збільшились платежі, міжнародні платежі та еквайринг. Комісійні витрати також зростали, їх сума у 2023 році склала 10764 млн.грн., здебільшого це відбулось за рахунок витрат на міжнародні платежі.

Інші адміністративні та операційні витрати у банку мали тенденцію не постійну, проте їх сума у 2023 році в порівнянні із 2019 роком знизилась на 3514 млн.грн.

Також для дослідження фінансового стану банку проведемо аналіз основних економічних нормативів за 2019-2023 роки, наведений в таблиці Д.1.

Аналіз показав, що банківська установа дотримується усіх нормативів встановлених Національним банком України у 2023 році.

Детально розглянувши наведені дані можна побачити, що норматив мінімального розміру регулятивного капіталу у 2023 році в порівнянні із 2019 роком зріс на 45619758 млн.грн.. Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу знизився, але дотримувався нормативного значення (>20%), а у 2019 та 2021 роках норматив був менше встановленого нормативу, а саме 14,15% та 18,33% відповідно. Норматив достатності основного капіталу протягом всього досліджуваного періоду був >7%, тобто був в межах норми. Норматив короткострокової ліквідності у 2022 році припинив своє існування, так як НБУ ввів нові нормативи щодо ліквідності, проте банк у 2019 - 2021 рр. дотримувався нормативного значення.

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента був в межах норми, а саме не більше 20%. Норматив максимального розміру

кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами був на дуже низькому рівні, у 2019 році мав значення 0,43%, у 2020 році – 0,16%, у 2021 році – 0,08%, а у 2022 та 2023 роках взагалі був відсутній. Така ж тенденція і із нормативами Н11 та Н12.

Коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами та коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті повинен бути не менше 100%, наш банк виконав ці умови. Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) повинен бути не менше 90%, як бачимо у 2019 та 2020 роках він відсутній, адже коефіцієнта на той момент ще не існувало, а у 2021 - 2023 році банк відповідав нормативу і був на рівні 156,57%, 184,24% та 185,21% відповідно.

Отже, з проведеного аналізу, можна зробити висновок, що ПриватБанк має стійкий фінансовий стан, адже ми бачимо покращення фінансових результатів банку, дотримання економічних нормативів та зростання балансу протягом наведених років.

Враховуючи тему нашого дослідження проведемо коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості банку на основі балансу за 2019- 2023 рр.(таблиця 3.4).

Таблиця 3.4 - Значення коефіцієнтів фінансової стійкості банку АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр.

Показник	Нормативне значення	Рік				
		2019	2020	2021	2022	2023
Коефіцієнт надійності	–	0,21	0,16	0,20	0,12	0,14
Коефіцієнт фінансового важеля	>3	4,67	6,21	5,00	8,33	7,00
Коефіцієнт достатності капіталу	–	0,18	0,14	0,17	0,11	0,13
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	<10	1,50	1,86	1,95	2,62	3,30
Відношення статутного капіталу до власного капіталу	15-50%	3,77	3,88	3,08	3,56	2,42
Коефіцієнт загальної платоспроможності	>=2	1,21	1,16	1,20	1,12	1,14
Коефіцієнт автономії	>0,5	0,18	0,14	0,17	0,11	0,13

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

Аналізуючи розраховані показники можемо зробити висновок, що коефіцієнт надійності мав тенденцію зниження у 2022 році і становив 0,12, така тенденція відбулась за рахунок зменшення власного капіталу, а саме накопиченого дефіциту банку, а у 2023 році він зріс і становив 0,14, через те, що відбулися зміни в обсязі капіталу, такі як зростання резервних та інших фондів банку.

Коефіцієнт фінансового важеля у 2021 році мав тенденцію зниження за рахунок зростання власного капіталу банку та його зобов'язань, а у 2022 році навпаки зріс і становив 8,35, через збільшення зобов'язань, адже в розрізі них найбільшого зростання зазнали кошти клієнтів, а отже спроможність банку до залучення коштів на фінансовому ринку знаходилась на високому рівні, що позитивно впливало на структуру його ресурсної бази, проте у 2023 році даний коефіцієнт знову знизився і становив 7, так як в банку зріс власний капітал та зобов'язання, але нормативному значенню відповідав.

Коефіцієнт мультиплікатора за зазначений період був менше 10, тобто відповідав нормативному значенню. Відношення статутного капіталу до власного капіталу у 2023 році в порівнянні із 2019 роком знизилось з 3,77 до 2,42, але дані значення перевищують норматив, що є позитивним сигналом для банку. Таке зниження відбулось через те, що сума статутного капіталу не змінилась, а сума власного капіталу збільшилась.

Коефіцієнт загальної платоспроможності знизився з 1,21 до 1,14, що свідчить про зниження рівня платоспроможності банку. Коефіцієнт автономії мав не постійну тенденцію, проте якщо порівняти 2023 рік із 2019 роком, то бачимо незначне зменшення із 0,18 до 0,13, за рахунок того, що темп зростання загальних активів перевищує темп зростання власного капіталу.

Отже, проведений коефіцієнтний аналіз показав, що фінансова стійкість банку у період 2019-2023 років дещо погіршилась, про що свідчить негативна динаміка більшості розрахованих коефіцієнтів протягом аналізованого періоду.

Для більш детального дослідження банку проведемо аналіз показників прибутковості та ділової активності АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 роки (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5 – Показники прибутковості АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр., %

Показник	Рік					Абсолютне відхилення
	2019	2020	2021	2022	2023	2023/2019
Рентабельність активів	11,12	7,10	8,99	6,42	6,20	-4,91
Рентабельність власного капіталу	75,80	45,62	58,75	48,46	52,96	-22,84
Чиста процентна маржа	6,70	6,25	7,48	8,48	9,77	3,07
Окупність витрат доходами	187,86	110,61	165,17	133,19	195,54	7,68
Загальний рівень прибутковості	46,73	30,03	42,29	31,11	29,89	-16,84
Чистий прибуток, млн.грн.	32670	24561	35242	30254	37857	5187

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

Аналізуючи таблицю 3.5 бачимо, що загальний рівень прибутковості банку протягом наведеного періоду не мав стабільної динаміки, а саме у 2021 році значення знаходилось на рівні 42,29%, проте у 2022 році знизилось на 12,26% за рахунок зменшення чистого прибутку банку і становило 31,11%, а у 2023 році показник також знизився і знаходився на рівні 29,89%, через повільне зростання прибутку банку, але стрімкого збільшення загального доходу, що включає в себе всі отримані доходи протягом даного періоду. Окупність витрат доходами банку у 2023 році зросла на 7,68% в порівнянні із 2019 роком і становила 195,54%, така динаміка відбулась, тому що доходи банку зростають і перевищують його витрати.

Рентабельність власного капіталу у 2023 році в порівнянні із 2019 роком значно знизився, а саме на 22,84%, така динаміка відбулась за рахунок зростання чистого прибутку банку та власного капіталу, проте знаходиться вище норми, тому можна вважати, що банк ефективно використовує власний капітал.

Рентабельність активів у 2023 році знизився на 4,91% за рахунок того, що активи зростають швидше, чим чистий прибуток банку і становить 6,20%, це свідчить про не ефективне використання активів для генерації прибутку. Чиста

процентна маржа мала тенденцію зростання і в 2023 році вже значення було на рівні 9,77% на що вплинуло збільшення чистого процентного доходу банку. Отже, якість кредитного портфелю покращувалась за рахунок повернення кредитів.

Чистий прибуток не мав постійної тенденції і постійно коливався. У 2019 році був у розмірі 32670 млн.грн., у 2020 році – 24561 млн.грн., у 2021 – 35242 млн.грн., у 2022 році – 30254 млн. грн., а у 2023 році – 37857 млн.грн.. Не зважаючи на те, що на території України відбуваються воєнні дії та деякі відділення тимчасово припинили свою діяльність, банк зміг у 2023 році вийти на прибуток. У 2022 році ми спостерігали зниження прибутку, така динаміка була спричинена тим, що були введені деякі обмеження зі сторони Національного банку України, а також зниження кредитування, зменшення процентного доходу.

Отже, у 2022 та 2023 рр. можна спостерігати погіршення результатів прибутковості АТ КБ «ПриватБанк», але не зважаючи на те, що більшість показників мали тенденцію зменшення, банк ефективно проводить свою діяльність, адже банк у 2023 році зміг підвищити обсяг чистого прибутку в умовах економічної нестабільності.

Аналізуючи показники ділової активності можна помітити, що більшість показників знаходиться в межах встановлених норм (таблиця Г.1). Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів знаходиться вище встановленого нормативу, це означає, що банк досить ефективно використовує позичені кошти для генерації прибутку за рахунок кредитування. Коефіцієнт активності залучення строкових коштів мав тенденцію зниження із 0,35 у 2019 році до 0,13 у 2023 році, через те, що строкових депозитів у банку стало менше.

Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель повинен бути в межах 75%, у нашому випадку банк дотримується нормативного значення у 2021 році та у 2022 році, а саме має значення 68% та 66% відповідно, але якщо показник впаде нижче нормативу, то банк може зіткнутись з проблемами з рентабельністю, у 2023 році значення навпаки занадто високе, що може призвести до падіння ліквідності. Коефіцієнт активності

використання залучених коштів у дохідні активи протягом наведеного періоду зростає.

У частині активів, коефіцієнт рівня дохідних активів та коефіцієнт кредитної активності зростають у 2023 році. Обидва показники мають позитивну тенденцію, адже це вказує на збільшення прибутковості та ефективності банку, зростання обсягів кредитування. Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери та коефіцієнт інвестицій у дохідні активи знижуються протягом наведеного періоду, через те, що інвестиції зростають повільніше, чим активи та дохідні активи.

Отже, аналіз фінансових показників продемонстрував, що у 2019-2023 роках АТ КБ «ПриватБанк» відбулось зростання активів, зобов'язань та власного капіталу, що свідчить про успішну діяльність банку та змогу досягати позитивних результатів. Аналіз фінансової стійкості даної банківської установи можна оцінити як задовільний, майже всі показники відповідають нормативному значенню, а деякі навіть перевищують його, що свідчить про надійність та стабільність. Зростаюча динаміка чистого прибутку стала можливою через збільшення ресурсної бази та активів, що свідчить про фінансовий потенціал банку та стійкість на ринку.

Проте варто звернути увагу на погіршення деяких розрахованих показників, а саме: коефіцієнта загальної платоспроможності, рентабельності активів, загального рівня прибутковості, що демонструють спадаючу динаміку, тому банку варто контролювати якість активів та пасивів, покращити управління ризиками, збільшити частку дохідних активів та диверсифікувати інвестиційний портфель. Загалом в АТ КБ «ПриватБанк» можна спостерігати підвищення результативності фінансово-економічної діяльності на кінець звітного періоду.

4 МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ ЗА МЕТОДИКОЮ CAMELSO

Використання системи параметричних показників, а саме методики CAMELSO при оцінці рівня фінансової стійкості, дозволяє більш детально та всебічно визначити фактори позитивного та негативного впливу на розвиток банку.

Визначення рейтингових оцінок за компонентами, що включають в себе ряд показників та аналіз ризиків є основою даної методики (додаток Е).

Результати отримані внаслідок розрахунку, визначених відповідно до моделі показників для оцінки фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк», представлені в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Моделювання оцінки фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» за методикою CAMELSO за 2019-2023 рр.

Компоненти	Рік					Рейтингова оцінка
	2019	2020	2021	2022	2023	
Адекватність капіталу (С)						
Н1	19223588	35256910	40842923	54523488	64843346	1
Н2	14,15	28,09	18,33	23,78	21,75	1
Н3	7,13	14,06	9,17	11,9	10,88	1
К1	0,18	0,14	0,17	0,11	0,13	2
К2	7,54	10,70	12,21	11,30	10,90	2
К3	0,35	0,66	0,61	0,94	0,76	2
К4	3,77	3,88	3,08	3,56	2,42	1
Якість активів (А)						
А1	19,23	14,38	17,00	12,59	13,53	1
А2	5,49	22,65	5,35	8,52	5,91	2
А3	5,98	23,49	5,46	10,02	6,40	2
Управління (М)						
М1	Повне розуміння керівництвом банку ризиків, пов'язаних з діяльністю банку. Фінансовий стан банку, а саме достатність капіталу, то Н1, Н2 та Н3 відповідали нормативним значенням, але розраховані коефіцієнти К1, К2 та К3 в деякі періоди були менше норми; якість активів банку була на задовільному рівні, ліквідність банку висока. Банк не чутливий до ринкового ризику. Відсутність практики і тенденцій щодо кредитування інсайдерів на більш сприятливих умовах					2

Продовження таблиці 4.1

M2	Банк повністю дотримується вимог чинного законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку. Це підтверджується тим, що ПриватБанк розробляє та впроваджує внутрішні процедури та політики згідно вимог законодавства та НБУ, регулярно складає та надає свою фінансову звітність Національному банку вчасно. Дотримується правил та стандартів, що прописані у відповідних законах та здійснює свою діяльність згідно виданої ліцензії					1
M3	Спеціальні відділи банку та його керівництво відповідає своїм обов'язкам та демонструє задовільну реакцію на рекомендації аудиторів і наглядових органів. Це означає, що керівництво ефективно керує фінансовими викликами, які можуть виникати в ході діяльності банку і також можуть взяти на себе відповідальність за вирішення негативних ситуацій, які можуть скластись в банку					2
Доходи (E)						
E1	75,80	45,62	58,75	48,46	52,96	2
E2	11,12	7,10	8,99	6,42	6,20	2
E3	10,55	6,42	8,78	5,60	5,57	1
Ліквідність (L)						
H6	100,41	92,92	93,76	0	0	1
LCR _{ВВ}	268,26	278,23	258,85	311,01	462,83	1
Чутливість до ризику (S)						
S1	В банку доволі ефективна політика управління ризиками, яка включає в себе формування відповідних резервів та розробку системи ризик-менеджменту, орієнтованої на досягнення оптимальних результатів. Цей підхід передбачає використання передової зарубіжної практики управління ризиками для оптимізації процесів та забезпечення високого рівня фінансової стійкості					1
Операційний ризик (O)						
O1	Банк застосовує збалансований підхід до управління операційним ризиком, впроваджує та використовує певні інструменти та методи для мінімізацію впливу на стабільний і стійкий розвиток бізнесу. Задля ефективності процесу управління ризиком в банку функціонує система внутрішнього контролю та управління інформаційною безпекою, а також створено спеціальний комітет. Це свідчить про високий рівень управління ризиком					1
O2	Операційні процеси здійснюються ефективно та відповідно до встановлених банком алгоритмів. Можливі відмови та зупинки операційної діяльності є малоюмовірними					1
Загальна рейтингова оцінка						28/21=1,3

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

Після проведення аналізу кожному показнику було встановлено певну рейтингову оцінку, що дозволило вивести загальний бал. Адекватність капіталу показав найкращий результат по нормативам Н1, Н2 та Н3, оскільки вони відповідали нормативним значенням встановленими Національним банком і навіть їх перевищували у деяких періодах. Показники К1, К2 та К3 отримали по «2» бали, тому що деякі показники не відповідали нормативу. Нормативні значення для К1 були у межах 0,15-0,20, як бачимо, що у 2020-2023 роках банк не досяг цих значень. Для К2- від 10% до 30%, у 2019 році значення було на рівні 7,54%, в інших роках значення було в межах норми. Щодо К3, то у нього норматив знаходиться від 0,5 до 1. В свою чергу К4 за наведений період повністю відповідав нормативним значенням (від 0,15 до 0,5).

Якість активів здебільшого на достатньому рівні, про те треба збільшувати обсяг резервів для покриття збитків. Щодо доходу банку, ми бачимо, що два показники з трьох отримали оцінку «2», адже рентабельність активів банку низька, а отже слід її підвищувати.

Виходячи з наведених даних, показники ліквідності ПриватБанку у всіх періодах значно перевищували нормативи, встановлені Національним банком України, тому всі показники, наведені в цій категорії, отримали оцінку «1».

Отже, загальна рейтингова оцінка фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» становить «1,3», що дозволяє віднести його до категорії - «банківська установа зі стабільним станом».

Враховуючи отримані результати, менеджменту банку варто звернути увагу на наступні аспекти:

1. Вдосконалення управлінських процесів. Дослідження вказує на наявність певних недоліків у роботі менеджменту, які можуть впливати на фінансову стійкість. Зокрема, необхідно провести глибокий аналіз організаційної структури який дозволить організувати ефективну систему контролю та планування, що сприятиме зменшенню можливих ризиків і покращенню роботи банку.

2. Підвищення рівня якості активів. Є потреба у збільшенні ліквідних активів та вдосконаленні стратегії управління активами. Це може включати в себе оптимізацію структури активів, удосконалення політики управління резервами та розвиток механізмів для швидкого реагування на зміни на ринку.
3. Покращення та підтримка високого рівня адекватності капіталу банку. Після оцінки було виявлено, що банку потрібно розробити комплекс дій для покращення компоненти «Адекватність капіталу». Задля цього дана банківська установа повинна: розробити чітку стратегію управління капіталом, яка буде враховувати всі ризики та потреби банку, що допоможе забезпечити високий рівень стійкості; проводити стрес-тестування капіталу; диверсифікувати активи та пасиви, що дасть змогу знизити потенційні загрози, а також використовувати різні капітальні інструменти.

Загальною метою є вдосконалення внутрішніх структур та процесів для забезпечення стійкості та надійності банку в умовах змінного фінансового середовища. Проведення комплексних заходів у зазначених напрямках сприятиме зміцненню фінансової позиції та підвищенню конкурентоспроможності банку на ринку.

Узагальнюючи, за результатами проведеного дослідження абсолютних та відносних показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк», а також проведеного моделювання оцінки фінансової стійкості банку за методикою CAMELSO банк можна визнати стійким.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість є основним орієнтиром при роботі та плануванні діяльності банку. В цілому показники стійкості відображають рівень ризику роботи банківської установи в системі. Проблематика фінансової стійкості набуває особливого значення у зв'язку з необхідністю підвищити ефективність банківської системи України зокрема та її ролі в національній економіці взагалі. Недостатній рівень фінансової стійкості банківської установи може призвести до неплатоспроможності, а в подальшому до її банкрутства. Тільки фінансово стійкий банк може максимально задовольнити потреби всіх споживачів його послуг.

В роботі на основі вивчення підходів до розкриття сутності категорії «фінансова стійкість» банку, її було визначено як: стан, який забезпечує цілеспрямований розвиток та його спроможність як системи до трансформування ресурсів (фінансових ресурсів, персоналу, активів, інформаційних технологій, матеріально-технічного обладнання) з мінімальними ризиками та максимальною ефективністю, а також виконання функцій в економіці під впливом екзогенних так ендогенних факторів.

Різні аспекти внутрішнього та зовнішнього середовища здійснюють суттєвий вплив на діяльність банку та, зокрема, на його стійкість.

Існує безліч методологічних підходів щодо проведення оцінки фінансової стійкості банку, проте в Україні найбільш поширеним методом є коефіцієнтний аналіз. Водночас для поглиблення аналізу та виявлення слабких місць використовуються такі методики оцінки, як CAMELSO, BAKIS, BMS, стрес-тестування та методика індикаторів фінансової стійкості.

Найпопулярнішою серед оцінок за рейтингами займає система відома як CAMELSO, що дозволяє НБУ оцінювати стабільність банківської системи та загальний стан.

Суб'єктом дослідження в даній роботі виступає універсальний банк АТ КБ «ПриватБанк», основний фокус діяльності якого спрямований на роздрібний сегмент бізнесу. Поряд з цим, дана установа надає та активно просуває послуги для малого та середнього бізнесу, а також вибірково працює в корпоративному секторі.

Для оцінки загального стану розвитку банківської установи в роботі було проведено аналіз статей балансу, нормативів та ряду інших показників.

Аналіз активів і пасивів АТ КБ «ПриватБанк» показав нам, що у 2023 році було збільшення загальної суми активів і пасивів в порівнянні з 2019 роком, це позитивна тенденція і характеризує те, що банк проводить успішну діяльність та маж змогу досягати позитивних результатів.

Оцінка фінансового стану показала, що, не зважаючи, на негативну динаміку окремих фінансово-економічних показників діяльності, ПриватБанку у надзвичайно складних умовах роботи вдається зберігати прибутковість своєї діяльності та підтримувати статус системо утворюючого банку України.

Для аналізу фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» були використані показники економічних нормативів встановлених НБУ. За 2019-2023 рр. банк повністю дотримався всіх зовнішніх встановлених вимог.

Аналіз основних показників фінансової стійкості знаходяться в межах норми, тому банк має стійке фінансове положення. Але деякі показники, а саме коефіцієнт фінансового важеля, відношення статутного капіталу до власного капіталу мають спадаючу динаміку за рахунок зростання власного капіталу та його зобов'язань, а також незмінний статутний капітал, це свідчить, що банк зберігає стабільність капітальної бази, проте збільшує власні ресурси через внутрішні джерела.

З метою оцінки фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» було проведено моделювання за методикою CAMELSO, як дозволила з'ясувати, що загальна рейтингова оцінка становить «1,3». Загалом установа відносить до надійних та стабільних, але має певні недоліки в своїй роботі, які треба усунути шляхом підвищення рівня якості активів, капіталу та вдосконалення управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Sifrain R. Determinants of Banking Stability: Evidence from Haiti's Banking System. *Journal of Financial Risk Management*. 2021. № 10(1). P. 80-99.
2. Pham T. T., Dao L. K. O., & Nguyen V. C. The determinants of bank's stability: a system GMM panel analysis. *Cogent Business & Management*. 2021. № 8(1). P. 1-18.
3. Ramskyi A., & Budnichenko I. Financial stability of a bank-factor of stability of banking system. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2018. № 2. P. 5-11.
4. Diaconu I. R., & Oanea D. C. Determinants of Bank's Stability. Evidence from CreditCoop. *Procedia Economics and Finance*. 2018. № 32. P. 488-495.
5. Risman A., Mulyana B., Silvatika B., & Sulaeman A. The effect of digital finance on financial stability. *Management Science Letters*. 2021. № 11(7), P. 1979-1984.
6. Cihak M. Bank Profitability and Financial Stability. *International Monetary Fund*. 2019. P. 2-50.
7. Shim J. Loan portfolio diversification, market structure and bank stability. *Journal of Banking & Finance*. 2019. № 104. P. 103-115.
8. Ghosh S. Bank performance, ownership and stability: Does technology spending matter? *Journal of Banking and Financial Technology*. 2021. № 5(2). P 117-133.
9. Ijaz S., Hassan A., Tarazi A. & Fraz A. Linking bank competition, financial stability, and economic growth. *Journal of Business Economics and Management*. 2020. № 21(1). P. 200-221.
10. Cuestas J. C., Lucotte Y., & Reigl N. Banking sector concentration, competition and financial stability: the case of the Baltic countries. *Post-Communist Economies*. 2020. № 32(2). P. 215-249.
11. Яременко О. Р., Беренич А. В. Механізм управління та фактори впливу на фінансову стійкість банку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. С. 918-923.

12. Лисьонкова Н. М. Сутність та оцінка ліквідності банку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5 (16). С. 295-300.
13. Арістова А., Мазур Г. Інструментарій державного антикризового управління у банківському секторі. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 2. С. 88-102.
14. Круш П. В. Проблеми та напрями застосування сучасної концепції антикризового управління в діяльності підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2016. № 1 (16). С. 168-176.
15. Волкова В.В, Верницький Б.В.. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку. *Фінанси, облік, банки*. 2018. №1 (23). С. 48-56.
16. Коваленко В., Чопікова Є. Місце діагностики в системі антикризового управління сучасними банками. *Економіка та суспільство*. 2016. № 5.
17. Батрак О. В., Вінник А. О.. Порівняльний аналіз антикризової та фінансової стійкості банків: визначення специфіки управління. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2024. № 1(13). С. 148-156.
18. Тарасенко Ю.Б. Фінансова стійкість комерційних банків як необхідна умова стабільного розвитку в умовах євроінтеграції економіки України. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2021. Вип.9. С. 250 – 254.
19. Волкова Н., Попик А. Аналіз управління фінансовою стійкістю АТ КБ «ПриватБанк». *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. С.1-11.
20. Рисін В. В., Біда А. П. Фінансова стійкість банку: чинники та особливості забезпечення. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. С. 1-9.
21. Вінниченко О. В., Громакова В. В. Теоретичні аспекти фінансової стійкості банку. *Бізнесінформ*. 2020. № 5. С. 375-380.
22. Павленко Л. Д., Шкромада Д. Ю., Соколенко К. О. Класифікаційна система факторів забезпечення фінансової стійкості банку в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. С. 1-5.
23. Стогній З. Фактори впливу на фінансову стійкість банку. *Молодіжна наука у контексті суспільно-економічного розвитку країни: збірник тез доповідей*

- учасників VII учнівсько-студентської конференції, 7 грудня 2023 р. Черкаси. 2023. С. 137-141.
24. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2024).
25. Мельник Л. В.. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Аналіз діяльності фінансово-кредитних установ» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання. Рівне: НУВГП, 2021. 59 с.
26. Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS : Положення Нац. банку України від 08.05.2002 р. № 171: станом на 23 лют. 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0171500-02#Text> (дата звернення: 20.04.2024).
27. Статистика індикаторів фінансової стійкості Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#4fsi> (дата звернення: 20.04.2024).
28. Волкова В. В., Верницький Б. В. Методичні підходи до оцінки фінансової стійкості банку. *Фінанси, облік, банки*. 2018. №1 (23). С. 48-56.
29. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0056500-23#Text> (дата звернення: 08.05.2024).
30. Фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 08.05.2024).
31. Постанова Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» № 368 від 28.08.2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text> (дата звернення: 15.04.2024).

32. Закон України «Про банк і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 15.04.2024).
33. Лисенок О. В. Практикум з курсу «Аналіз банківської діяльності»: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2020. 307 с.
34. Постанова Національного Банку України «Про затвердження Правил здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України в 2023 році» №56 від 25.04.2023 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0056500-23#Text> (дата звернення: 20.04.2024).
35. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання. Вінниця: ВНТУ, 2022. 144 с.
36. Шмиголь Н.М., Іващенко О.В., Дяченко К.І., Антонюк А.А. Сутність фінансової стійкості банку як складової його фінансової безпеки. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 4-5. С. 74 – 79.
37. Волкова Н.І., Бойко В.М. Управління фінансовою стійкістю банківської системи в контексті волатильності фінансового ринку. *Modern Economics*. 2021. № 27. С. 56-59.
38. Новікова Т.В. Сутність та стан рейтингового оцінювання банків в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. №23. С. 630-638.
39. Чеховська Т.В. Теоретичні підходи до оцінювання фінансової стійкості банку. *Студентські наукові студії*. 2019. №33 (77). С. 115-118.
40. Лазорак В. Б. Аналіз фінансової стійкості підприємства: теоретичний аспект. *Організаційний комітет*. 2023. С. 176.
41. Варцаба В. І. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України та шляхи її зміцнення в умовах пандемії коронавірусу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2021. №1 (57). С. 107-113.

42. Грушко В.І. Фінансова стійкість банку, її оцінка та шляхи підвищення. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали міжнародної конференції* (м. Київ, 21-22 листопада 2019 р). Київ. 2019. С. 351-355.
43. Данік Н., Татко А. Удосконалення механізму забезпечення фінансової стабільності банківської системи України. *Міжнародний науковий журнал з менеджменту, економіки та фінансів*. 2020. №1. С. 1-9.

25.05.2024

ДОДАТОК А

ВИДИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

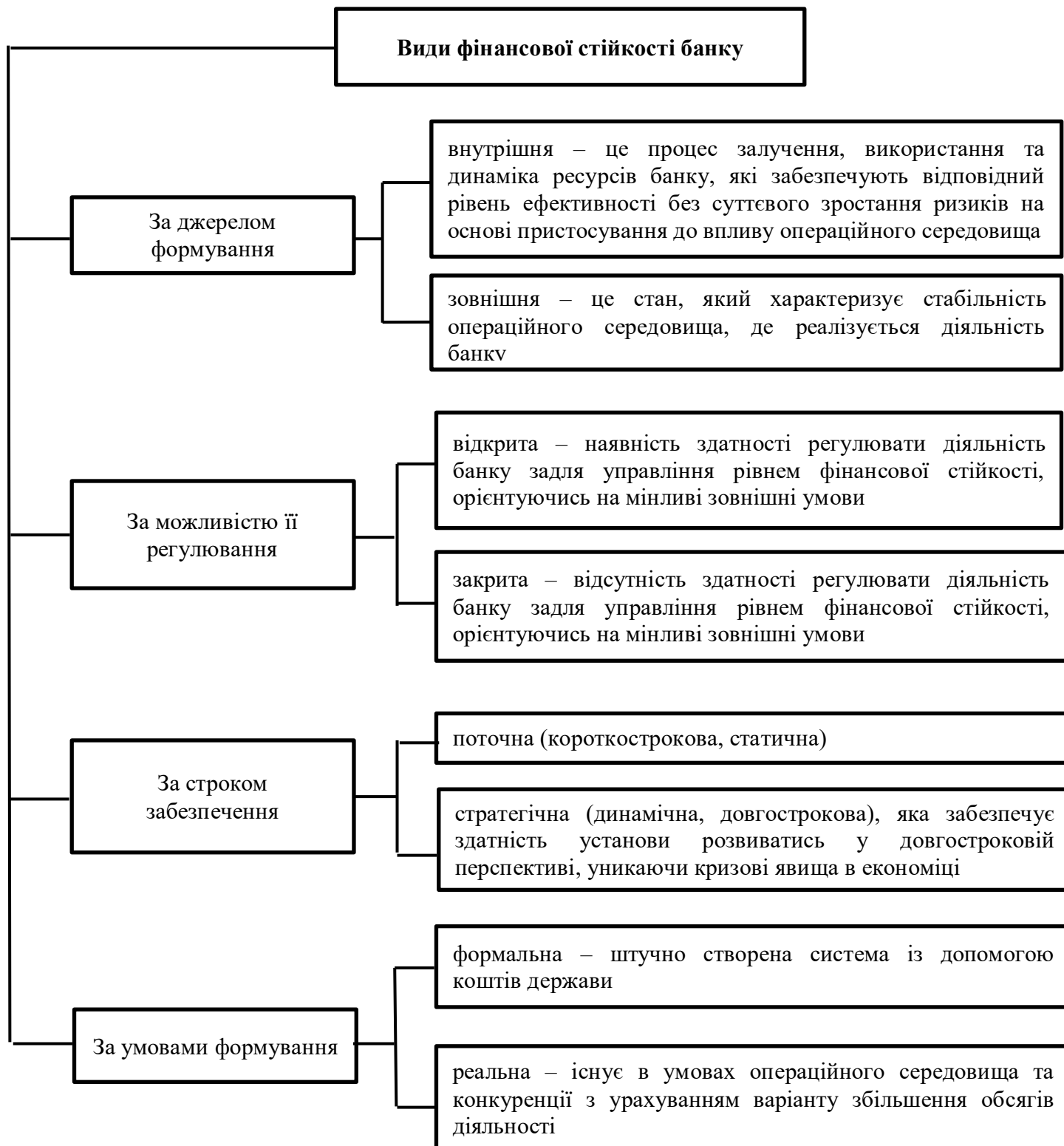

Рисунок А.1 – Види фінансової стійкості банку

Джерело: систематизовано та складено автором на основі [19, 20, 21]

Види фінансової стійкості за рівнем:	нормальна стійкість, якій притаманні стабільна діяльність, відсутність неплатежів чи затримки виконання своїх зобов'язань, стабільна рентабельність;
	нестійкий фінансовий стан, якому характерні затримка платежів, неможливість своєчасного виконання окремих своїх зобов'язань, низький рівень рентабельності тощо;
	кризовий фінансовий стан, який характеризується наявністю простроченої заборгованості, регулярними неплатежами тощо.

Рисунок А.2 - Види фінансової стійкості згідно класифікації Національного банку України

Джерело: систематизовано та складено автором на основі [19]

ДОДАТОК Б
ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЇХ АЛГОРИТМ
РОЗРАХУНКУ

Таблиця Б.1 - Показники фінансової стійкості та їх алгоритм розрахунку

Показник	Алгоритм розрахунку	Економічний зміст показника
Коефіцієнт надійності	$K_H = \frac{K}{Z_K}$	Співвідношення власного капіталу (К) до залученого капіталу (Z_K). Характеризує рівень залежності банку від залучених коштів
Коефіцієнт фінансового важеля	$K_{фв} = \frac{Z}{K}$	Співвідношення зобов'язань банку (З) і капіталу (К). Розкриває здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку
Коефіцієнт достатності капіталу	$K_{дк} = \frac{K}{A_{заг}}$	Розкриває достатність сформованого власного капіталу (К) в активізації та покритті різних ризиків
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	$K_{зк} = \frac{A_K}{K}$	Співвідношення капіталізованих активів (A_K) і власного капіталу (К). Показує, яку частину капіталу розміщено в нерухомості (майно)
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	$K_M = \frac{A}{K_a}$	Ступінь покриття активів (А) (акціонерним) капіталом (K_a)

Джерело: систематизовано та складено автором на основі [25]

ДОДАТОК В
СКЛАД АКТИВІВ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» ЗА 2019-2023 рр.

Таблиця В.1 – Склад активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр.,
млн..грн.

Показники	Рік					Абсолютне відхилення (2023/2019)	Темп приросту (2023/2019)
	2019	2020	2021	2022	2023		
Грошові кошти та їх еквіваленти	45894	49911	52835	94191	152282	106388	231,81
Кредити та аванси банкам	27118	25059	26243	103837	134237	107119	395,01
Кредити та аванси клієнтам	59544	55021	68218	68084	92019	32475	54,54
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:	152157	221711	222277	239752	271847	119690	78,66
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	84680	100750	93064	95716	100376	15696	18,54
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	66602	119196	129074	143920	171471	104869	157,46
- за амортизованою собівартістю	875	1765	107	116	-	-875	-100,00
Поточні податкові активи	2257	6660	9978	9079	4	-2253	-99,82
Інвестиційна нерухомість	3379	2933	1989	2155	2340	-1039	-30,75
Основні засоби	5902	6762	6159	5308	5202	-700	-11,86
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	651	958	1291	1392	1566	915	140,55
Відстрочені податкові активи	-	-	-	1100	1952	1100	-
Інші фінансові активи	2228	3467	2673	6507	9504	7276	326,57
Інші нефінансові активи	10529	10129	9715	9189	9095	-1434	-13,62
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам	-	32	7	64	20	20	-
Загальна сума активів	309659	382643	401385	540658	680068	370409	119,62

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

ДОДАТОК Г
ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ БАНКУ

Таблиця Г.1- – Показники ділової активності АТ КБ «ПриватБанк» за 2019–2023 рр.

Показник	Рік					Абсолютне відхилення
	2019	2020	2021	2022	2023	2023/2019
У частині пасиву:						
Коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів	0,82	0,86	0,83	0,89	0,87	0,05
Коефіцієнт активності залучення строкових коштів	0,35	0,31	0,25	0,19	0,13	-0,22
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи	0,34	0,24	0,28	0,36	0,38	0,04
Коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель	0,54	0,47	0,68	0,66	1,04	0,49
У частині активів:						
Коефіцієнт рівня дохідних активів	0,28	0,21	0,24	0,32	0,33	0,05
Коефіцієнт кредитної активності	0,19	0,14	0,17	0,13	0,14	-0,06
Коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери	0,49	0,58	0,55	0,44	0,40	-0,09
Коефіцієнт інвестицій у дохідні активи	1,76	2,77	2,35	1,39	1,20	-0,55

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

ДОДАТОК Д
АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ НОРМАТИВІВ ЗА 2019-2023 рр.

Таблиця Д.1 - Аналіз основних нормативів АТ КБ «ПриватБанк» за 2019-2023 рр.

Показник	Рік					Абсолютний приріст 2023/2019
	2019	2020	2021	2022	2023	
Норматив Н1 – норматив мінімального розміру регулятивного капіталу	19223588	35256911	40842924	54523488	64843346	45619758
Норматив Н2 – норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу	14,15	28,09	18,33	23,78	21,75	7,6
Норматив Н3 – норматив достатності основного капіталу	7,13	14,06	9,17	11,9	10,88	3,75
Норматив Н6 – норматив короткострокової ліквідності	100,41	92,92	93,76	0	0	-100,41
Норматив Н7 – норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	16,64	9,62	8,01	6,37	5,47	-11,17
Норматив Н9 – норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами	0,43	0,16	0,08	0	0	-0,43
Норматив Н11 – норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	0,06	0,06	0,01	0	0	-0,06
Норматив Н12 – норматив загальної суми інвестування	0,07	0,07	0,02	0	0	-0,07
LCR _{вв} - коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами	268,26	278,23	258,85	311,01	462,83	194,57

Продовження таблиці Г.1

LCR _{IV} - коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті	307,71	218,18	200,36	260,14	266,09	-41,62
Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR)	0	0	156,57	182,24	185,21	185,21

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» [30]

ДОДАТОК Е

ПОКАЗНИКИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ЗА МЕТОДИКОЮ CAMELSO

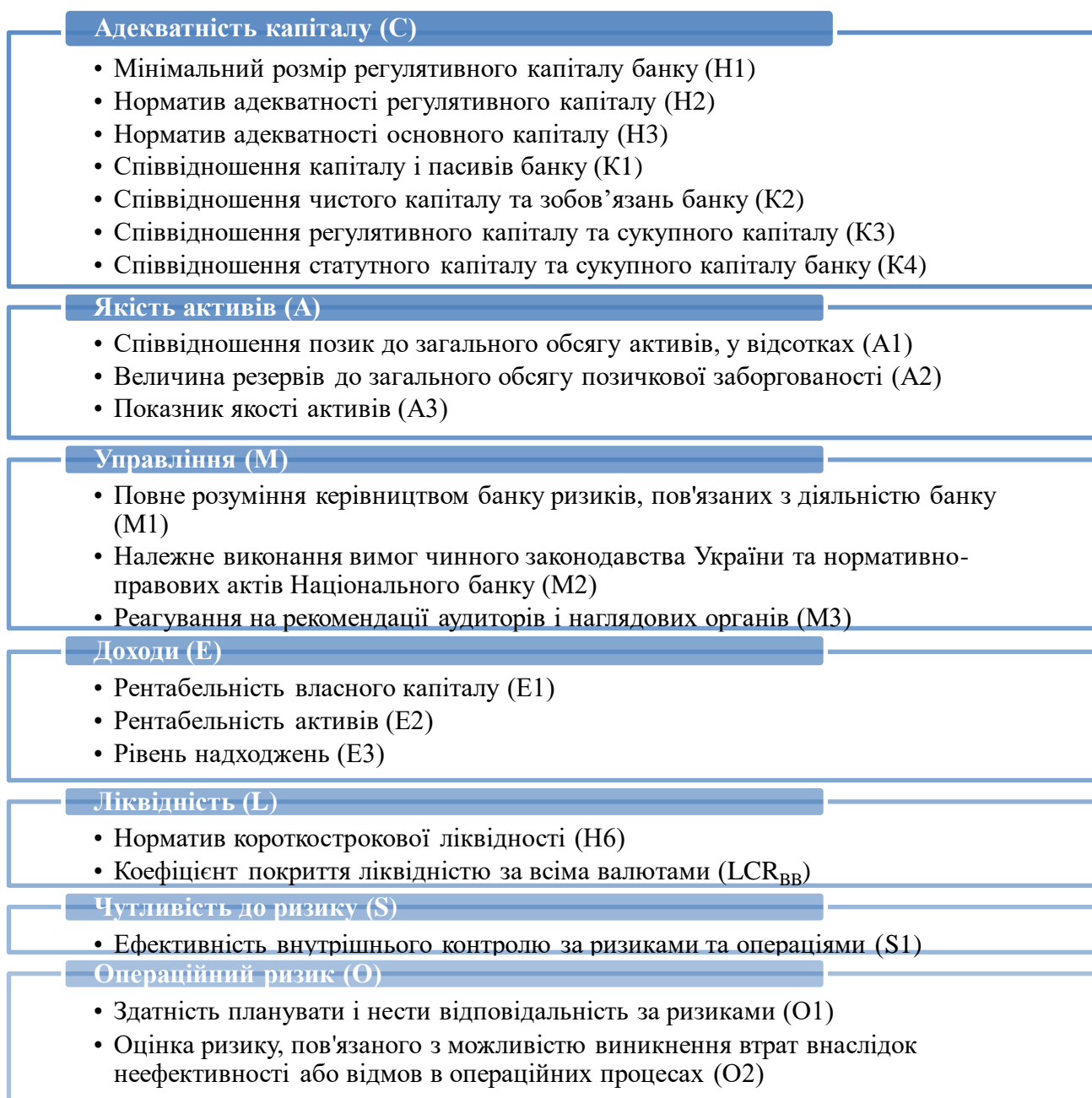

Рисунок Е.1 – Показники, що застосовуються для оцінки за методикою
CAMELSO

Джерело: систематизовано та складено автором на основі [26]

ДОДАТОК Ж

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ АТ КБ «ПРИВАТБАНК» ЗА 2019-2023 рр.

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основи засоби	11	5 202	5 308
Нематеріальні активи за виведенням гудвілу	11	1 696	1 392
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інші фінансові активи	12	9 504	6 507
Інші нефінансові активи	13	9 095	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		690 068	540 658
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 371	471 883
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 791	3
Інші фінансові зобов'язання	16	3 056	2 047
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інші забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 750	2 274
Загальна сума зобов'язань		595 636	482 719
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 714)	(15 141)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резерви та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Наличний дефіцит		(144 472)	(156 628)
Загальна сума власного капіталу, що відноситься до власників материнського Банку		85 030	57 937
Частки участі, що не забезпечують контролю		2	2
Загальна сума власного капіталу		85 032	57 939
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 068	540 658

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бюш
Голова Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як 31 грудня 2019 (як рекласифіковано)	реклаифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 836	49 911	45 694
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 711	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 690
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 765	675
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за виномом гудвілу	10	1 291	958	651
Осередні засоби	10	6 159	6 762	8 902
Інші фінансові активи	11	2 673	3 487	2 228
Інші нефінансові активи	12	9 715	10 129	10 529
Неопозначені активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 385	382 643	309 659
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	19	201
Кошти клієнтів	13	325 019	312 958	240 457
Поточні податкові зобов'язання	21	12	9	9
Відстрочені податкові зобов'язання	21	156	147	122
Інші фінансові зобов'язання	14	3 824	4 053	2 626
Зобов'язання у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інші зобов'язання		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 803	2 103	1 534
Загальна сума зобов'язань		334 470	329 886	255 033
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 064)	(2 221)	(633)
Резерви та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 890
Накопичений дефіцит		(196 976)	(171 461)	(169 849)
Загальна сума власного капіталу, що відноситься до власників материнського Банку		66 913	53 056	54 625
Частки учасні, що не забезпечують контролю		2	1	1
Загальна сума власного капіталу		66 915	53 057	54 626
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 385	382 643	309 659

Затверджено та підписано 26 липня 2022 року

Г. Бонд
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи в т.ч.:		66 237	43 687
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	61 613	38 906
- інші процентні доходи	20	4 624	4 781
Процентні витрати	20	(6 617)	(3 767)
Чистий процентний дохід		59 620	39 920
Прибуток від зменшення корисності та сторювання збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(4 588)	(15 306)
Чисті процентні доходи після врахування резерву на зменшення корисності		55 032	24 524
Комісійні доходи	22	41 589	32 945
Комісійні витрати	22	(17 150)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Чистий прибуток (збиток) від операцій з нерезидентів іноземної валюти		(1 076)	(7 790)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 268	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	4 648	2 608
Чистий прибуток (збиток) від операцій з нерухомістю		185	267
Витрати на виплати працівникам		(10 085)	(10 129)
Амортизаційні витрати	11	(2 181)	(1 975)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 088)	(10 510)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	194	(885)
- адміністративні та операційні витрати	23	(11 182)	(9 625)
Інші доходи	24	2 367	2 956
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(407)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за справедливою вартістю, якщо або ніжною, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		72 877	34 740
(Витрати на сплату податку)/доходи від повернення податку	25	(35 020)	(4 486)
Прибуток за рік		37 857	30 254
Прибуток, що відноситься до:			
- власників материнського Банку		37 857	30 254
Прибуток за рік		37 857	30 254

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьощ
Голова Правління

В. В. Яроменко
Головний бухгалтер

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У вільній оцінці українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (не рекласифіковано)
Процентні доходи в т.ч.:		35 857	33 563
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	17	30 873	28 547
- інші процентні доходи	17	4 984	5 016
Процентні витрати	17	(6 533)	(11 943)
Чистий процентний дохід		29 324	21 620
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), вказаний згідно з МСФЗ 9	18	(856)	(1 800)
Чисті процентні доходи після врахування резерву на зменшення корисності		28 468	19 811
Комісійні доходи	19	35 057	27 648
Комісійні витрати	19	(11 840)	(8 888)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Чистий прибуток (збиток) від парасітки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інші сукупний дохід	9	32	8
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	(7 666)	16 045
Чистий прибуток (збиток) від парасітки об'єктів інвестиційної нерухомості		(873)	(296)
Витрати на виплати працівникам		(8 931)	(8 213)
Амортизаційні витрати		(2 187)	(1 790)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:		(2 417)	(16 742)
- розформування (витрати на створення) резерву під кредитні ризики	15, 20	6 464	(8 539)
- адміністративні та операційні витрати	20	(8 081)	(8 203)
Інші доходи		1 612	1 429
Інші прибуток (збиток) - збиток від модифікації фінансових активів		(111)	(104)
Доходи (витрати), які виникають під час пересного вимірювання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(164)	(6)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення вимірювання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		77	-
Прибуток до оподаткування		35 300	24 566
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	21	(58)	(25)
Прибуток за рік		35 242	24 561
Прибуток, що відноситься до:			
- власників материнського банку		35 241	24 561
- часток учасні, що не забезпечують контролю		1	-
Прибуток за рік		35 242	24 561

Затверджено до підпису та підписано 26 липня 2022 року

Г. Байд
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Яриленко
Головний бухгалтер

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"**Консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року**

У мільйонах українських гривень	Прем.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 943)	(14 162)
Чистий процентний дохід		21 620	19 679
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(6)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 849	19 675
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(8 386)
Прибуток мінус збиток від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 580
(Збиток мінус прибуток)/прибуток мінус збиток від переоцінки іноземної валюти		(7 490)	6 510
Прибуток мінус збиток від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8	8
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Прибуток мінус збиток (збиток мінус прибуток) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Збиток (прибуток) від уцінки будівель (що перевищують довічку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставадержателя		(119)	(134)
Частка збитку від асоційованої компанії		-	(117)
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 087)	(14 502)
Інші чисті доходи		1 319	2 391
Прибуток до оподаткування		24 566	32 708
Витрати з податку на прибуток	22	(25)	(30)
Чистий прибуток за рік		24 561	32 678
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 649)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(8)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		130	(70)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		23 012	34 644
Прибуток, що належить:			
Акціонерам Банку		24 561	32 678
Прибуток за рік		24 561	32 678
Всього сукупних доходів, що належать:			
Акціонерам Банку		23 012	34 644
Всього сукупні доходи		23 012	34 644

Затверджено до вилучення та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови Правління

 В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер